

Asikkalan kunnan ympäristönsuojelun valvontaohjelma vuodelle 2025

Sisällys

1. Johdanto.....	3
2. Ympäristölupalaitosten valvonta.....	4
3. Ympäristö- ja maa-aineslupien yhteisvalvonta	4
4. Maa-aineslupien valvonta	5
5. Rekisteröitävien toimintojen valvonta	5
6. Jätelain mukainen valvonta.....	5
7. Muu valvonta	5
8. Valvonnan maksullisuus	7

1. Johdanto

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n neljännen momentin mukaan luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta valvontaohjelma. Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista ja valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla.

Valvontaohjelmaa voidaan pitää ei-julkisena asiakirjana, koska yksityiskohtaisen toimenpide- ja kohdeluettelon julkistaminen saattaa heikentää valvonnan tavoitteiden toteutumista. Näin ollen yksittäisten tarkastuskohteiden osalta valvontaohjelma pidetään Asikkalan kunnan ympäristönsuojelun sisäisenä tietona. Yksittäisen yrityksen tiedot esim. tarkastuskäyntitiheydestä ja sen perusteista voidaan antaa asianosaiselle pyydettyäessä.

Valvontaohjelmassa on oltava ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 30 §:n mukaan:

- 1) suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista erityyppisten luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksista;
- 2) tiedot muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä;
- 3) kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Valvontaohjelma perustuu Asikkalan kunnan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaan, joka on laadittu vuosille 2025-2028.

2. Ympäristölupalaitosten valvonta 2025 ja toteuma 2024

Asikkalassa on voimassa olevia ympäristölupia yhteensä 28 kappaletta, jotka on lueteltu taulukossa 1 toimialoittain.

Toimiala	Lukumäärä	Riskiluokka
Ampumaradat	1	2
Eläinsuojat	9	2 - 4
Energiantuotanto, voimalaitokset	1	2
Jätteidenkäsittelylaitokset	5	2 - 4
Kemikaalilaitos	2	2
Lentoliikenne, lento-,helikopterikentät	2	2 ja 4
Maankaatopaikat	1	4
Moottoriurheiluradat	2	3
Polttoneiteiden jakeluasemat	1	3
Polttoneiteiden jakeluasemat PV-alue	3	2
Betonituotetehdas	1	2
	28	

Taulukko 1. Asikkalan kunnan ympäristölupien lukumäärä toimialoittain ja riskiluokat

Ympäristölupalaitosten valvonta perustuu laitospäätökohtaiseen riskinarviointiin. Laitoksen on jaettu riskinarvioinnin perusteella neljään valvontaluokkaan. Riskiluokka 1 tarkastetaan vuoden välein, riskiluokka 2 tarkastetaan kolmen vuoden välein, riskiluokka 3 tarkastetaan viiden vuoden välein ja riskiluokka 4 tarkastetaan kahdeksan vuoden välein. Ympäristölupien valvontaa tehdään vuonna 2025 määräaikaistarkastusten mukaisesti. Ympäristölupien määräaikaistarkastukset tehdään kuuteen kohteeseen, jonka lisäksi tarkastetaan kaksi edelliseltä vuodelta tarkastamatta jäänyttä kohdetta. Vuosiraportit ja tarkkailutulokset tarkastetaan kaikilta ympäristölupavelvollisilta. Vuoden 2025 tammikuussa on vireillä yksi ympäristölupahakemus, jossa tehdään lainvoiman saatuaan aloitustarkastus.

Kunnan myöntämien ympäristölupien lisäksi Asikkalassa on Hämeen ELY-keskuksen valvomia ympäristölupakohteita, joiden valvontakäynneillä ympäristönsuojelu on mukana sekä saa nähtäville näiden vuosiraportit.

Vuonna 2024 tehtiin ympäristölupien määräaikaistarkastuksia 6 kpl. Kaksi tarkastusta jäi suunnitellusta tekemättä resurssipulan vuoksi.

3. Ympäristö- ja maa-aineslupien yhteisvalvonta

Asikkalassa on toiminnassa viisi laitosta, joilla on yhteislupa maa-aineksenottoon ja ympäristöluvanvaraiseen toimintaan. Jokaisella yhteisluvallisella kohteella tehdään luvan mukaiset tarkastukset vuosittain. Lisäksi luvanhaltijoilla on raportointivelvollisuus luvanvaraisesta toiminnasta sekä otetuista maa-ainemääristä. Tammikuussa 2025 on lisäksi vireillä yksi yhteislupahakemus. Vuoden 2025 aikana on tulossa myös vireille yhden olemassa olevan luvan uusiminen.

Vuonna 2024 on tarkastettu kaikki ympäristö- ja maa-ainelain mukaiset yhteisluvut. Vuonna 2025 tehdään määräaikaistarkastus kaikkiin yhteislupiin.

4. Maa-aineslupien valvonta

Asikkalassa on vuonna 2025 voimassa 10 maa-aineslainmukaista lupaa. Vuoden 2024 aikana viidessä maa-ainesluvassa päättyi lupakausi. Yhdelle luvalla on myönnetty jatkolupa ja kaksi kohdetta lopputarkastettiin vuoden 2024 aikana. Kaksi lupaa jäi vuodelle 2025 jälkivalvontaan, jotta maisemointi suoritetaan loppuun.

Luvanvaraiset maa-ainestenottoalueet tarkastetaan vuosittain. Tarkastuksella tehdään maastokäynti lupa-alueelle toiminnanharjoittajan kanssa. Tarkastuksella käydään läpi lupaehdot ja tarkastuksesta kirjataan tarkastusmuistio, johon merkitään myös tarvittavat toimenpiteet. Vuosittain tarkastetaan myös NOTTO-järjestelmään kirjatut vuosiraportit otetun maa-aineksen määrästä sekä pohjavesiseurannan tarkkailutulokset. Tarvittaessa määrätään tekemään myös melumittauksia, korkotason selvityksiä sekä lisänäytteenottoja pohjaveden laadusta.

Kaikki maa-aineslupakohteet tarkastettiin vuonna 2024 yhtä lukuun ottamatta, jossa ei ollut ollenkaan ottoa vuoden 2024 aikana.

5. Rekisteröitävien toimintojen valvonta

Ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaisesti rekisteröitäviä toimintoja on Asikkalan alueella yhteensä 4 kappaletta. Polttoaineiden jakeluasemia on kolme ja yksi betonituotetehdas.

Vuonna 2024 ei tarkastettu yhtään rekisteröitävää kohdetta, seuraavat tarkastukset näihin kohteisiin on merkitty vuodelle 2028.

6. Jätelain mukainen valvonta

Jätelain valvomiseksi tehdään roskaantumiseen liittyviä tarkastuksia. Jätteenkuljetusta harjoittavien toimijoiden tiedot merkitään valvontarekisteriin. Jätehuollon valvonta kuuluu Päijät-Hämeen jätelautakunnalle.

Päijät-Hämeen jätelautakunta on antanut 2019 valvontamääräyksen Asikkalan ympäristönsuojelulle. Asikkalan alueella oli määräyksen aikaan 1396 kiinteistöä, jotka eivät olleet liittyneet jätteenkuljetukseen.

Vuonna 2020 on lähetetty Vääksyn taajaman alueella vakituisille jätehuoltoon liittymättömille kiinteistöille kehotukset liittyä järjestettyyn jätehuoltoon. Vuosina 2021 ja 2022 on lähetetty muutamia yksittäisiä liittymiskehotuksia. Vuonna 2024 ei lähetetty liittymiskehotuksia jätehuollon järjestämisestä.

Vuoden 2025 aikana tehdään tarkastuksia keräyspisteillä, lisäksi vaarallisen jätteen tuottajilla ja muilla jätelain edellyttämällä valvontakohteilla tehdään 10 tarkastusta. Vuoden 2024 aikana näitä tarkastuksia ei pystytty resurssipulan vuoksi tekemään ollenkaan.

7. Muu valvonta

Valvontaa suoritetaan tarvittaessa myös muissa ympäristönsuojelulain vaatimissa tilanteissa. Eteen tulevissa jätelain ja ympäristönsuojelulain vastaisissa asioissa annetaan kehotuksia ja tehdään tarvittaessa tarkastuksia. Vuonna 2024 haittailmoitusten perusteella tehtiin 10 tarkastusta tai selvityspyyntöä.

Vesihuoltolain mukaista valvontaa jatketaan mahdollisuuksien mukaan kehottamalla liittymisvelvollisia liittymään vesihuoltoyhtiön jätevesiviemäriin ja vesihuoltoon. Liittymiskehotuksia laitetaan tietyt kriteerit täyttyviin kohteisiin (rakennetun verkoston alueella, pohjavesialueella) vuoden 2024 aikana noin 10 kappaletta.

Haja-asutusalueen jätevesiasetus astui voimaan 31.10.2019, johon liittyen ympäristönsuojelu tekee riskiperusteista valvontaa. Vuosina 2020-2023 on tarkastettu Asikkalan saarikiinteistöjen sekä Keltalahden ranta-asukkaiden jätevesijärjestelmiä. Vuonna 2025 jatketaan jätevesijärjestelmien käsittelyä.

Ympäristönsuojelu on antanut lausuntoja kaikista rakennusvalvontaan tulevista jätevesijärjestelmien päivityksistä ja rakentamisista. Lausuntoja annetaan edelleen, vuoden 2025 lausuntomääriin vaikuttaa tuleva lainsäädäntö ja lupatarve.

Vuonna 2025 tehdään erillisen suunnitelman mukaisesti pintavesistö tarkkailua Asikkalassa sijaitseville pienemmille järville sekä Päijänteen ja Ruotsalaisen lahtiin. Vuonna 2020 valmistui Asikkalan kunnan järvinäytteenotosta opinnäytetyö, jossa jokaiselle yli 2 ha järvelle ja Päijänteen lahdelle on määritelty seurantarave. Näytteenottopisteitä on esitetyn suunnitelman mukaan vuonna 2025 yksitoista, jokaisesta näytestä otetaan kohteelle suunniteltu määrä näytteitä olosuhteiden mukaan. Suunnitelmaa voidaan tarvittaessa muuttaa tilanteen niin vaatiessa. Vuonna 2025 käydään tekemässä vesien tilanseuranta myös talvella, mikäli jäätilanne sen sallii. Talviseurantakohteita on vuonna 2025 kolmetoista kappaletta. Vuonna 2024 tehtiin sinileväseuranta 3 kohteesta, järvien vedenlaadun seuranta seurantasuunnitelman mukaisesti sekä kaksi ojanäytettä.

Asikkala osallistuu valtakunnalliseen sinileväseurantaan yhteistyössä Hämeen ELY-keskuksen kanssa. Tarkkailuun kuuluu Päijänteen Kuotaanranta ja Vesijärven Kalmarinranta sekä Pirppula. Tarvittaessa voidaan levätilannetta havainnoida myös muissa pisteissä Päijänteellä ja Vesijärvellä sekä muissa järvissä. Vuoden 2024 tapaan ympäristönsuojelu käy tarkastamassa ilmoitusten perusteella tulleet havainnot sinilevästä ja muusta huolestuttavasta havainnosta.

Asikkalassa jatketaan vuonna 2025 kampanjointia vieraslajien torjumiseksi kunnan alueelta niin yksityisten mailla kuin kunnan maillakin. Vuonna 2017 aloitettu kampanja jättiputkia vastaan jatkuu tiedotuksella. Muista vieraslajeista järjestetään mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa talkoita ja pyritään tiedottamaan laajasti kuntalaisia. Vuonna 2019 aloitettiin lakisääteinen torjunta kurturuusun osalta kunnan omistamilla mailla, jota jatkettiin vuonna 2024 keskittyen erityisesti jo torjuttujen kohteiden tarkastukseen. Tätä jatketaan edelleen. Vuosina 2021-2023 tehty tatarin torjuntaprojektin rahoitus loppui 2023, tarkkailua tämän kohteen osalta jatkettiin 2024. Tähän ja kahteen muuhun jättitatar-kohteeseen tehtiin lisäpeittoa vuoden 2024 aikana. Tätä työtä jatketaan edelleen vuonna 2025. Asikkalan kunta kokeili vuonna 2024 joukkoistettua vieraslajitorjuntaa Crowdsora-pelin avulla vuonna 2024. Pelistä saadun hyvän kokemuksen vuoksi tätä torjuntaa jatketaan vuonna 2025.

Vuoden 2024 pääpaino tiedottamisessa oli vieraslajeissa ja luonnon monimuotoisuudessa. Vuoden 2025 tiedottamisessa painotetaan ilmastosuunnitelmaan ja kestävään liikkumiseen.

Ympäristönsuojelu antaa muille viranomaisille virka-apua tarvittaessa. Öljyonnettomuuksissa ja kemikaalivalvonnassa tehdään yhteistyötä pelastusviranomaisen kanssa siten, että pelastuslaitos hoitaa kohteen ensitorjunnan ja ympäristönsuojelu valvoo jälkityöt ja loppuunsaattamisen. Terveysturvallisuuden kanssa jatketaan tiivistä yhteistyötä vesien suojeleminen, melun, riskijätehuollon, hajupäästöjen, kuolleiden eläinten ja terveysvaaran osalta.

Asikkalassa on aikaisempina vuosina osallistuttu Lahden seudun ympäristöviikkoon. Kampanjaa on vietetty vuodesta 2023 lähtien koko maakunnassa ja ajankohta on siirtynyt syksyltä keväälle touko-kesäkuun vaihteeseen. Ympäristöviikon viettämisäika on myös pidempi ja Päijät-Hämeen ympäristöviikot kestävät reilun kaksi viikkoa. Vuonna 2024 Asikkala oli mukana ympäristöviikoissa ja tätä jatketaan myös vuonna 2025. Vuoden 2025 ympäristöviikkojen teemana on Kestävä liikkuminen.

8. Valvonnan maksullisuus

Jotta valvontatoimenpiteistä voidaan periä maksu, sen on oltava suunnitelmallisen valvonnan väline, jonka sisältö ja käyttö on määritelty ohjelmassa. Myös edellisen ohjelmakauden toteuman arviointi tulee tehdä, koska toteumatietoja voidaan hyödyntää seuraavien ohjelmakausien suunnittelussa ja valvonnan voimavaroja koskevassa päätöksenteossa. Ympäristönsuojelusta annetun asetuksen perustelumistion (ympäristöministeriö 25.8.2014) mukaan säännöllisen valvonnan maksut on kytketty ympäristönsuojelulain 205 §:ssä valvontaohjelman olemassaoloon.